

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 213g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 173 din
Codul fiscal, adoptat prin Legea nr. 1163 din 24 aprilie 1997

(stingerea obligației fiscale prin prescripție)

CHIȘINĂU

18 ianuarie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
 dlui Nicolae ROȘCA,
 dnei Liuba ȘOVA,
 dlui Serghei ȚURCAN,
 dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
 cu participarea dnei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 13 octombrie 2021,
 Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
 Având în vedere actele și lucrările dosarului,
 Deliberând pe 18 ianuarie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „se face în baza unei decizii scrise a conducerii organelor cu atribuții de administrare fiscală care administrează obligația fiscală respectivă” și „în baza deciziei adoptate de către consiliul local” din articolul 173 din Codul fiscal, adoptat prin Legea nr. 1163 din 24 aprilie 1997, ridicată de dl avocat Dragoș Chetaru, în interesele S.A. „Moldova Business Asigurare”, în dosarul nr. 2i-472/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Gheorghe Mîțu de la Judecătoria Chișinău, sediul central, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 15 iulie 2019, Serviciul Fiscal de Stat a formulat o cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență în privința debitorului S.A. „Moldova Business Asigurare”.

4. Pe 30 septembrie 2019, Judecătoria Chișinău, sediul central, a pronunțat ohotărâre privind intentarea procesului de insolvență cu aplicarea procedurii simplificate a falimentului în privința debitorului S.A. „Moldova Business Asigurare”.

5. Pe 27 septembrie 2021, dl avocat Dragoș Chetaru a ridicat, în interesele S.A. „Moldova Business Asigurare”, excepția de neconstituționalitate a textelor „se face în baza unei decizii scrise a conducerii organelor cu atribuții de administrare fiscală care administrează obligația fiscală respectivă” și „în baza deciziei adoptate de către consiliul local” din articolul 173 din Codul fiscal, adoptat prin Legea nr. 1163 din 24 aprilie 1997.

6. Prin Încheierea din 28 septembrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul central, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

[...]”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

[...]”.

8. Prevederile relevante ale Codului fiscal, adoptat prin Legea nr. 1163 din 24 aprilie 1997, sunt următoarele:

Articolul 173 Stingerea obligației fiscale prin prescripție

„Dacă nu a fost exercitat în termenele prevăzute de prezentul cod, dreptul statului de a determina obligația fiscală sau de a o executa silit se stinge prin prescripție în modul stabilit de Guvern. Concomitent, se stinge și obligația fiscală a contribuabilului. Stingerea obligației fiscale în urma survenirii termenelor de prescripție **se face în baza unei decizii scrise a conducerii organelor cu atribuții de administrare fiscală care administrează obligația fiscală respectivă**, iar în cazul serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale – **în baza deciziei adoptate de către consiliul local.**”

Articolul 265 Termenul de prescripție pentru stingerea obligației fiscale

„(1) Dacă determinarea obligației fiscale a avut loc în termen sau în perioada stabilită la art.264, ea poate fi stinsă prin executare silită de către Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu prezentul titlu sau de către instanța judecătorească, însă numai în cazul în care acțiunile Serviciului Fiscal de Stat sau sesizarea instanței judecătorești au avut loc pe parcursul a 6 ani de după determinarea obligației fiscale.

[...]”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul excepției susține că, potrivit Codului civil, termenul prescripției extinctive este de trei ani, iar pentru creditorul de drept public, legislatorul a prevăzut un termen de șase ani. În acest caz, chiar dacă valabilitatea obligației fiscale are un termen extins de prescripție, norma contestată instituie și o modalitate specială de stingere a obligației fiscale prescrise. Autorul notează că textul contestat din articolul 173 din Codul fiscal afectează grav sistemul de garanții și reguli prevăzute de articolul 265 din același cod. Autorul consideră că prevederile articolului 265 nu vor fi operante din motivul că autoritatea fiscală competentă nu va emite decizia de stingere a obligației fiscale prescrise, așa cum este prevăzut în articolul contestat.

10. Autorul sesizării pretinde că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 4, 7, 16, 20, 26, 46, 54 și 58 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul fiscal, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de dl avocat Dragoș Chetaru, în interesele S.A. „Moldova Business Asigurare”, în dosarul nr. 2i-472/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textele „se face în baza unei decizii scrise a conducerii organelor cu atribuții de administrare fiscală care administrează obligația fiscală respectivă” și „în baza deciziei adoptate de către consiliul local” din articolul 173 din Codul fiscal, adoptat prin Legea nr. 1163 din 24 aprilie 1997. Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Curtea constată că textele criticate nu au constituit anterior obiect al controlului constituționalității.

15. Curtea reține că autorul sesizării a invocat incidența articolelor 4 [*drepturile și libertățile omului*], 7 [*Constituția, Legea Supremă*], 16 [*egalitatea*], 20 [*accesul liber la justiție*], 26 [*dreptul la apărare*], 46 [*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*], 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] și 58 [*contribuții financiare*] din Constituție.

16. Cu referire la pretinsa încălcare a articolelor 4 și 7 din Constituție, Curtea a subliniat că aceste norme comportă un caracter general și reprezintă imperative care stau la baza tuturor legilor Republicii Moldova. Ele nu pot constitui repere separate. Aceste norme nu pot fi invocate de sine stătător, ci numai în coroborare

cu o altă prevedere din Constituție, care trebuie să fie aplicabilă (a se vedea HCC nr. 2 din 12 ianuarie 2021, § 20; HCC nr. 4 din 21 ianuarie 2021, § 20). De asemenea, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că articolele 16 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție (HCC nr. 16 din 20 mai 2021, §36; DCC nr. 112 din 15 iulie 2021, § 22).

17. Cu referire la incidența articolelor 26, 46 și 58 din Constituție, autorul nu a oferit argumente care să demonstreze caracterul contradictoriu al prevederilor contestate în raport cu normele constituționale. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că simpla enumerare a normelor constituționale, în lipsa argumentelor care ar fundamenta pretinsa relație de contrarietate a dispozițiilor legale criticate față de acestea, nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 135 din 12 august 2021, § 21; DCC nr. 138 din 14 septembrie 2021, §§ 25-26).

18. Cu referire la articolul 20 din Constituție, Curtea menționează că accesul liber la justiție nu are un caracter absolut, ci unul care poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural (a se vedea HCC nr. 23 din 5 august 2021, § 56; DCC nr. 56 din 2 iunie 2020, § 27). Sub aspect constituțional, este esențial ca legea să conțină garanții procesuale suficiente care să-i ofere persoanei posibilitatea rezonabilă de a-și apăra cauza în scopul contestării măsurilor care interferează cu drepturile sale. Astfel, Curtea nu poate reține argumentele autorului referitoare la imposibilitatea apărării drepturilor sale, deoarece Codul fiscal conține suficiente garanții pentru ca un debitor să poată contesta acțiunile organului fiscal. Curtea observă că Codul fiscal prevede la capitolul 17 din Titlul V modalitatea de contestare a deciziilor Serviciului Fiscal de Stat sau a acțiunii funcționarului fiscal de către persoana vizată în decizie sau împotriva căreia a fost întreprinsă acțiunea. Mai mult, având în vedere că persoana juridică în interesul căreia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate se află în proces de insolvență, reprezentantul debitorului insolvent deține prerogativa de a contesta creanțele acceptate și incluse de administratorul insolvenței/lichidator în tabelul definitiv al creanțelor (articolul 143 alin. (6) și articolul 144 din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012), inclusiv creanțele prescise.

19. Curtea observă că, în argumentele sale, autorul invocă și eventuale contradicții între: (i) articolul contestat [articolul 173] și articolul 265 din Codul fiscal; (ii) articolul 1 alin. (4) din Legea insolvenței și articolul 22 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Curtea reiterează că o pretinsă incompatibilitate dintre două sau mai multe norme infraconstituționale conținute în legi diferite sau în același act normativ nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și de aplicare a legii, a cărei rezolvare le revine instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 82 din 8 iunie 2021, § 21).

20. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „se face în baza unei decizii scrise a conducerii organelor cu atribuții de administrare fiscală care administrează obligația fiscală respectivă” și „în baza deciziei adoptate de către consiliul local” din articolul 173 din Codul fiscal, ridicată de dl avocat Dragoș Chetraru, în interesele S.A. „Moldova Business Asigurare”, în dosarul nr. 2i-472/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 18 ianuarie 2022

DCC nr. 4

Dosarul nr. 213g/2021